

MIDTVEJSEVALUERING

Flere førtidspensionister i job - 4 kommuneprojekt

INDHOLD

<u>INDLEDNING</u>	3
<u>SAMMENFATNING</u>	4
Resultater per 31.december 2008.....	4
Erfaringer fra første fase af projektet.....	5
<u>RESULTATER OG ERFARINGER I PROJEKTETS 1. FASE</u>	9
Information og henvendelser	9
Samtaler og afklaring	12
Jobmatch.....	14
Om førtidspensionisterne	19
Modeller, aktører og samarbejdsflader i delprojekterne.....	21
<u>OVERSIGT OVER AKTIVITETER I 1. FASE AF PROJEKTET</u>	27
Projektplanlægning	27
Informationsindsats	28
Afklarings- og jobformidlingsaktiviteter.....	28
Nye samarbejdsflader.....	29
<u>BILAG</u>	30
Om delprojekterne	30

Indledning

Projektet *'Flere førtidspensionister i job – 4 kommuneprojekt'* blev igangsat i april 2008 med støtte fra Arbejdsmarkedsstyrelsen. Projektet foregår i samarbejde med fire kommuner: Ballerup, Gentofte, Odense og Århus. Desuden er der indgået aftale med et landsdækkende vikarbureau (Vikargruppen Danmark) og en anden aktør (Ramsdal) om jobformidling til målgruppen.

DISCUS varetager den overordnede projektledelse og erfaringsopsamling.

Projektets praksisperiode med informationsindsats og jobformidlingsaktiviteter er begyndt den 1. september 2008 og løber frem til den 31. august 2009. Dette er evalueringen af projektets første fase fra 1. september til 31. december 2008.

Projektet skal afprøve forskellige initiativer til fremme af førtidspensionisters tilknytning til arbejdsmarkedet, primært i ordinære deltidsjob - subsidiært i skånejob - og med særlig fokus på yngre førtidspensionister (under 40 år).

Formålet med 'Flere førtidspensionister i job' er

- at afprøve effekten af en generel informationsindsats til førtidspensionister om de nye regler på området (Jobplanen) og om jobmuligheden som førtidspensionist
- at afprøve effekten af specifik information om muligheder for afklaring og konkret jobsøgningsstøtte for førtidspensionister
- at udvikle nye samarbejdsflader såvel internt som eksternt i kommunerne ifht. målgruppen
- at opnå erfaringer med nye afklarings- og matchningsmetoder bl.a. brug af anden aktør og vikarbureau i forbindelse med formidling af ordinære deltidsjob til førtidspensionister
- at opnå erfaringer med informationsindsats, samarbejdsflader og jobsøgningsaktiviteter målrettet førtidspensionister og herudfra beskrive generaliserbare metoder til en jobrettet indsats for førtidspensionister
- at forberede en formidling af erfaringer og resultater fra projektet til alle landets kommuner / jobcentre samt til organisationer og virksomheder.

Samlet er det målet i projektet

- at mindst 25.000 førtidspensionister modtager information om jobmuligheden som førtidspensionist og de nye regler på området i projektperioden
- at mindst 150 førtidspensionister opnår tilknytning til arbejdsmarkedet.

Foruden midler til den generelle informationsindsats og projektstyring er hovedparten af projektmidlerne fordelt til de fire kommuner, som afprøver forskellige modeller for information og jobformidling til førtidspensionister. Den væsentligste forskel på modellerne er, om kommunen har valgt at frikøbe en kommunal projektkonsulent og koordinator (herefter kaldet projektkonsulent) med placering i jobcentret - eller om der er valgt en udliciteringsmodel, hvor en anden aktør er købt til at varetage jobformidlingsopgaven (se model side 21).

En del af midlerne i projektet går desuden til forsøg med at anvende et landsdækkende vikarbureau (Vikargruppen Danmark) til direkte jobformidling af vikarjob og ordinære deltidsjob til interesserede førtidspensionister. Alle fire kommuner har valgt at indgå aftale med vikarbureauet.

Sammenfatning

Projekt *'Flere førtidspensionister i job'* er igangsat i april 2008 med støtte fra Arbejdsmarkedsstyrelsen. Projektets praksisperiode er fra september 2008 til og med august 2009, hvorefter projektet slutevalueres, og der udarbejdes anbefalinger til centralt niveau og lokalt niveau. Denne midtvejsevaluering er udarbejdet efter praksisperiodens første fase, der løber fra 1. september 2008 til 31. december 2008.

Projektets formål er at afprøve initiativer til fremme af førtidspensionisters tilknytning til arbejdsmarkedet med fokus på ordinære deltidsjob og på målgruppen af yngre førtidspensionister.

I samarbejde med 4 kommuner: Ballerup, Gentofte, Odense og Århus afprøves effekten af:

- En generel informationsindsats til førtidspensionister om de nye regler på området (jævnfør Jobplanen) og om jobmuligheden som førtidspensionist
- En specifik information om muligheder for afklaring og konkret jobsøgningsstøtte for førtidspensionister
- Nye afklarings- og jobformidlingsmetoder (bl.a. brug af vikarbureau og anden aktør)
- Nye samarbejdsflader såvel internt i kommunerne som eksternt ifht. organisationer o.a.

To centrale mål er, at der i projektperioden samlet set

- formidles mindst 150 job til førtidspensionister, og at
- mindst 25.000 førtidspensionister modtager information om jobmuligheden som førtidspensionist og de nye regler på området i projektperioden.

Resultater per 31. december 2008

(tal fra 1. februar i parentes)

- 386 registrerede henvendelser fra førtidspensionister til aktørerne i projektet på baggrund af informationsindsatsen (antallet er per 1. februar 2009 på 433)
- 213 førtidspensionister er tilmeldt projektet som jobsøgende eller med ønske om at få afklaret mulighederne for job. (antallet er per 1. februar 2009 på 248)
- 92 samtaler er afholdt hos vikarbureau (Vikargruppen Danmark), der indgår i projektet (antallet er per 1. februar 2009 på 93)
- 27 job er etableret til førtidspensionister - 17 job med løntilskud, 6 ordinære deltidsjob, 4 vikarjobs. (antallet er per 1. februar 2009 på 46)
- Imellem de deltagende kommuner er der variation i, hvor hurtigt det går med job-etablering. Århus Jobcenter skiller sig markant ud fra de øvrige kommuner med 16 etablerede job. Forklaringen herpå er ikke kun, at kommunen har flere førtidspensionister end de tre andre kommuner (se mere side 9).

Erfaringer fra første fase af projektet

Her sammenfattes de foreløbige erfaringer i projektet med:

- Informationsindsats
 - generelt om de nye regler og om jobmuligheden som førtidspensionist
 - specifikt om muligheder i projektet for afklaring og jobsøgningsstøtte
- Afklaring
- Jobformidling
- Udvikling af samarbejdsflader
- Variation i resultaterne i de 4 kommuner

Informationsindsats (generel og specifik)

Førtidspensionister er interesserede i job

En væsentlig erfaring i første fase af projektet er, at mange førtidspensionister har vist sig interesserede i job. Projektets grundlæggende antagelse om, at der i målgruppen af førtidspensionister findes ønsker og drømme om at udfylde en plads på arbejdsmarkedet, har således vist sig at holde stik.

Stor effekt ved annoncering i gratis husstandsdelte ugeaviser

En erfaring fra informationsindsatsen i de fire kommuner er, at annoncering i gratis husstandsdelte ugeaviser kommer bredt ud og giver mange henvendelser. Informationen har både omfattet generel information om de nye regler på området (Jobplanen) og om jobmuligheden som førtidspensionist, såvel som specifik information om muligheder for afklaring og konkret jobsøgningsstøtte i kommunen eller hos anden aktør.

Stor effekt ved information i kommunale blade målrettet førtidspensionister

Annoncering samt supplerende artikler i eksisterende kommunale blade målrettet førtidspensionister i to af de fire kommuner (Gentofte og Århus), har vist at have stor effekt.

Breve og pjecer til førtidspensionister – første sending til de yngre

I alle kommuner er der sendt personlige informationsbreve og pjecer ud til større eller mindre grupper af førtidspensionister i kommunen. I brev og pjece informeres generelt om mulighederne for job og specifikt om projektets tilbud. De første sendinger er målrettet de yngre førtidspensionister (under 40 år). Den direkte informationsindsats har haft positiv effekt og forventes at blive gentaget til andre grupper i anden fase.

I supplement til den direkte udsendelse er pjecerne omdelt/udsendt til foreninger, praktiserende læger, væresteder, kommunens ydelseskontor, bibliotek mm.

Afklaring

Afklaring gennem tillidsfuldt samtaleforum, med fokus på det jobrettede

Afklarings samtalen er et afgørende redskab i indsatsen for at få flere førtidspensionister i job. Her viser projektet, at det er vigtigt hurtigt i samtalen at få skabt et tillidsfuldt samtaleforum, hvor førtidspensionisten tør fortælle åbent om sin situation, men hvor der til stadighed primært er fokus på det jobrettede indhold.

Der, hvor denne balance lykkes, oplever de professionelle i projektet - såvel projektkonsulenterne i kommunerne som medarbejdere hos anden aktør og vikarbureauet - at samtalen giver et godt billede af både førtidspensionistens arbejdsevne, kompetencer, skånebehov og jobønsker.

Den svære afklaring af psykiske lidelsers betydning for arbejdsevnen

Halvdelen af de førtidspensionister, der henvender sig, oplyser, at de har fået førtidspension pga. en psykisk lidelse. Generelt oplever de professionelle i projektet det som vanskeligt at få afdækket skånehensyn og ressourcer hos denne gruppe. Mange af førtidspensionisterne med psykiske lidelser har manglende sygdomserkendelse og urealistiske forventninger til egen arbejdsevne og til arbejdsmarkedet.

Trods disse udfordringer viser resultaterne i projektet imidlertid, at førtidspensionister med psykiske lidelser lige så ofte er kommet i job som førtidspensionister med fysisk lidelse / sygdom som årsag. Halvdelen af de etablerede job er indtil videre gået til personer med en psykisk lidelse.

Førtidspensionister efterspørger ofte job med løntilskud

Generelt oplever de professionelle i projektet, at førtidspensionisterne selv er mest indstillet på at finde et job med løntilskud. Mange er usikre på, om de kan leve op til kravene fra arbejdsgiver i et ordinært deltidsjob fx arbejdstempoet eller kompetenceniveauet.

Jobformidling

Ordinære deltidsjob til førtidspensionister kræver individuel og håndholdt jobformidling

En gennemgående erfaring fra projektet er, at etablering af ordinære deltidsjobs til førtidspensionister kræver en meget individuel, håndholdt og specifik jobformidling. Disse enkeltplaceringer kræver tid og ressourcer i kontakten til virksomhederne.

Vikarbureau som jobformidler til førtidspensionister behøver tilpasning

I projektet er der i første fase gjort forsøg med et vikarbureau som jobformidler til førtidspensionister. Forestillingen om, at der kunne foretages umiddelbart jobmatch mellem førtidspensionister og et vikarbureaus eksisterende jobportefølje, har kun i ganske få tilfælde vist sig realistisk.

Matchning mellem førtidspensionister og job kræver en individuel, håndholdt og specifik jobformidling. Derfor er projektaftalen med vikarbureauet blevet ændret således, at der sker honorering for både afklaringssamtaler og jobformidlingsindsats – til såvel ordinære deltidsjob som vikarjob. Vikarbureauet optræder altså nu i projektet som en slags anden aktør.

Førtidspensionister interesserede i vikarjob

Førtidspensionisterne har vist stor interesse for muligheden for vikararbejde.

I Århus og Odense har de haft mulighed for at henvende sig direkte til vikarbureauet på baggrund af annoncer; i Gentofte og Ballerup visiteres de af projektkonsulenten i kommunen. Mange førtidspensionister har dog, ifølge Vikargruppens medarbejdere, meget snævre og specifikke jobønsker, der i flere tilfælde ligger uden for Vikargruppens traditionelle brancheområde og jobtyper (fx når det gælder den daglige arbejdstid - og mødetid). Vikargruppens medarbejdere vurderer derfor, at de fremover vil være nødt til at opdyrke nye brancheom-

råder og jobtyper. Men de peger også på, at det i nogle tilfælde er muligt at påvirke førtidspensionisternes jobønsker, når der kan præsenteres et konkret job. Medarbejdere påpeger, at det muligvis kan vise sig at blive en fordel, at førtidspensionister efterspørger job med få timer ugentligt, da denne type faste vikarjob kan være svære at afsætte til regulære vikarer.

Jobformidlingen skal styrkes i projektets anden fase

Generelt har der i første fase af projektet været investeret meget tid og ressourcer i at informere førtidspensionister generelt om mulighederne for job, specifikt om projektets tilbud samt i at afholde samtaler med de mange interesserede førtidspensionister. Nu er der et godt billede af, hvordan målgruppen ser ud. Der er derfor også bred enighed om, at der i anden fase af projektet er behov for at skrue op for jobformidlingsindsatsen og 'salgsarbejdet' over for virksomhederne.

Potentiale i at fremme førtidspensionisters selvstændige jobsøgning

Der er bred enighed om, at der ligger et potentiale i at understøtte og fremme førtidspensionisters selvstændige jobsøgningsaktiviteter fx gennem etablering af Jobklubber, ved at bruge eget netværk, søge uopfordret og ved at opfordre til brug af de almindelige jobdatabaser med fokus på opslåede ordinære deltidsjob eller fleksjob. Egen jobsøgning indgår i alle afklaringsamtaler med de professionelle. I Århus er der pt. etableret tre jobklubber og to andre er undervejs.

Brug for mere fokus på mentorordning og handicapkompenserende ordninger

Generelt kender de professionelle i projektet til ordningerne, men flere erkender, at de ikke har været tilstrækkelig opmærksomme på mulighederne. Ordningerne er ikke anvendt ved etablering af de 27 job.

Praktik

I Århus er der gode erfaringer med en kort praktikperiode af max. to ugers varighed forud for etablering af job. Praktikkerne har alle været anvendt ved etablering af skånejob. Projektkonsulenten oplever, at en ulønnet praktik betyder meget for arbejdsgiveren, som et redskab til at fjerne den sidste usikkerhed. Men det betyder også meget for førtidspensionisten, som også kan være usikker på, om jobbet er det rigtige, og om arbejdsopgaverne er til at håndtere.

Udvikling af nye samarbejdsflader

Samarbejde med privat anden aktør om jobformidling til førtidspensionister

Det er endnu for tidligt at sige noget om effekten af brug af andre end kommunen i jobformidling til førtidspensionister. De mange direkte henvendelser til vikarbureauet tyder dog på en interesse for forløb hos private aktører.

I projektet afprøves to modeller for samarbejdet med anden aktør og vikarbureau – en med førtidspensionisters direkte henvendelse til anden aktør og vikarbureau, en anden med henvendelse gennem jobcentrets projektkonsulent, som henviser videre, når det vurderes relevant. For nuværende ser det ud til, at modellen, hvor en projektkonsulent i jobcentret foretager den første sortering eller 'visitationssamtale' betyder, at de private aktører får en målgruppe at arbejde med, som passer til deres koncept og kernekompetencer. Mens modellen med direkte henvendelse koster meget tid og ressourcer hos de private aktører.

Ydelsescenter - en vigtig samarbejdspartner i en jobrettet indsats for førtidspensionister

Afklaring af en arbejdsindtægts betydning for førtidspensionen og førtidspensionistens samlede økonomi er et væsentligt element i afklaringen af førtidspensionistens mulighed og motivation for at tage et job. Derfor er det væsentligt i en jobrettet indsats for førtidspensionister at få etableret nogle klare snitflader og samarbejdsaftaler til kommunens ydelsescentre. Dette er sket i alle fire kommuner.

Samarbejde mellem Socialcenter og Jobcenter

I mange kommuner ligger myndighedsansvaret for og dermed kontakten til førtidspensionister i socialcentret, adskilt fra jobcentret, som varetager hele beskæftigelsesindsatsen. I de fire kommuner er der derfor i projektet etableret tættere samarbejde mellem disse afdelinger på initiativ af jobcentret.

Variation i resultater

I første fase af projektet viser sig en stor forskel mellem kommunernes resultater med jobformidling. Variationen er så markant, at den ikke alene kan tilskrives volumenforskelle i de fire kommuners målgruppe af førtidspensionister.

Mangeårig praksis og prioritering af området i Århus

Århus Kommune skiller sig således markant ud med 16 af de 27 etablerede job. Årsagerne til disse resultater skal findes i flere forhold. Dels, at kommunen før projektstart har haft en mangeårig praksis på skånejobområdet, hvor måltal for antallet af skånejob, metodeudvikling og samarbejdsaftaler med anden aktør har været højt prioriteret. Dels, at projektkonsulenten, der er frikøbt til projektet i Århus, har indgående erfaring med jobformidling til førtidspensionister og har et godt netværk i Jobcentrets virksomhedskonsulentgruppe samt til lokale virksomheder.

Alt i alt har denne mangeårige praksis på området i Århus betydet, at projektet er kommet hurtigt og sikkert fra start med både modeludvikling, informationsindsats og jobformidling, mens intern forankring, informationsindsats og arbejdsgange i systemet har skullet etableres fra bunden i de andre tre kommuner.

Udliciteringsmodel giver udfordringer med offentlig/privat koordinering af opgaven

Odense Kommunes projektmodel med udlicitering af opgaven til privat anden aktør har på nogle områder voldt problemer, især når det gælder den målrettede information til førtidspensionister. Fraværet af en projektkonsulent internt i Jobcentret medfører, at der ikke er sket den samme personbårne informationsindsats til kommunens sagsbehandlere i førtidspensionsafsnit og ydelsesafsnit, som det er tilfældet i de øvrige tre kommuner. Den største udfordring har derfor hidtil været at få et tilstrækkeligt antal interesserede førtidspensionister til anden aktør.

Der arbejdes lige nu på at finde løsninger på disse udfordringer.

Resultater og erfaringer i projektets 1. fase

Her præsenteres resultater af og erfaringer med informationsindsats, jobformidlingsaktiviteter og etablering af samarbejdsflader i projektets første fase (1. september - 31. december 2008).

Dette afsnit omfatter kvantitative data fra webregistreringer af henvendelser samt data vedrørende de førtidspensionister, der kommer i job – suppleret med kvalitative data fra interview med de professionelle i projektet i de fire kommuner.

Afsnittet er struktureret i følgende temaer:

- Information og henvendelser fra førtidspensionister
- Samtaler og afklaring af førtidspensionister
- Jobmatch
- Modeller, aktører og samarbejdsflader

Der gøres opmærksom på, at temaet 'Modeller, aktører og samarbejdsflader' (side 21) kan være væsentlig for forståelsen af de præmisser, der gør sig gældende for indsatsen i de hver af de fire kommuner.

For at sikre størst mulig adskillelse af kvantitative og kvalitative data står de kvalitative interview-data hver gang i grå tekstbokse.

Information og henvendelser

Informationsindsatsen lokalt

Der har i de 4 kommuner i første fase af projektet været flere forskellige, lokale informationsinitiativer, herunder:

- Informationsfoldere udsendt direkte til førtidspensionister eller omdelt til foreninger, praktiserende læger, væresteder, kommunens ydelseskantor mm.
- Annoncering og omtale af projektet i gratis, husstandsomdelte ugeaviser
- Information og annoncering i kommunale blade målrettet førtidspensionister
- Informationsmøder for førtidspensionister

I alt 386 førtidspensionister har henvendt sig i første fase af projektet og har dermed vist interesse for projektet. Henvendelserne fordeler sig således på de fire kommuner¹

- Ballerup
 - 26 har henvendt sig til kommunen
 - 26 har henvendt sig til Vikarbureau (Vikargruppen Danmark)
- Gentofte
 - 45 har henvendt sig til kommunen

¹ Da registreringen af henvendelser er anonym, må der tages forbehold for det samlede antal, idet nogle førtidspensionister har henvendt sig både til kommunen /Ramsdal og til Vikarbureau (Vikargruppen Danmark).

- 13 har henvendt sig til Vikarbureau (Vikargruppen Danmark)
- Odense
 - 40 har henvendt sig til Ramsdal
 - 22 har henvendt sig til Vikarbureau (Vikargruppen Danmark)
- Århus
 - 126 har henvendt sig til kommunen
 - 88 har henvendt sig til Vikarbureau (Vikargruppen Danmark)

Førtidspensionister er interesserede i job

En væsentlig erfaring i første fase af projektet, som alle projektkonsulenter og medarbejdere hos anden aktør og vikarbureau fremhæver, og som understøttes af de registrerede henvendelser i projektet, er, at mange førtidspensionister har vist sig at være interesserede i job. Projektets grundlæggende antagelse om, at der i gruppen af førtidspensionister findes ønsker og drømme om at udfylde en plads på arbejdsmarkedet, har således vist at holde stik.

I hvilket omfang disse ønsker og drømme kan omsættes til konkrete jobs, vil fremgå af slutevalueringen. Dog tegner der sig allerede et billede af, at langt færre end de, der henvender sig, har motivationen til at fortsætte jobsøgningen eller har en arbejdsevne, der uden videre kan anvendes i et ordinært deltidsjob.

Størstedelen (60 %) af de 386 henvendelser fra førtidspensionister er sket på baggrund af information i gratis, husstandsdelte ugeaviser eller på baggrund af information gennem kommunen (fx informationsfolder).

- 231 (60 %) henvender sig på baggrund af information gennem lokal ugeavis eller informationsfolder
- 73 (19 %) henvender sig på baggrund af information gennem kommunen
- 59 (15 %) husker ikke, hvor de har modtaget information
- 11 (3 %) henvender sig på baggrund af information, de har modtaget af familie og bekendte.
- 6 (1 %) henvender sig på baggrund af information gennem internettet
- 6 (1 %) henvender sig på baggrund af deltagelse i informationsmøder

Annoncering i gratis, husstandsdelte ugeaviser

En generel erfaring fra informationsindsatsen i de enkelte kommuner er, at annoncering i gratis, husstandsdelte ugeaviser kommer bredt ud og giver mange henvendelser.

I de kommuner, hvor der er anvendt annoncering i disse medier, har man ved første annoncering oplevet en overvældende interesse fra målgruppen, hvorefter interessen ved senere annoncering har været dalende. Flere projektkonsulenter fremhæver derfor vigtigheden af, at man organisatorisk er klar til at tage imod førtidspensionisterne, når man påbegynder en sådan informationsindsats.

I Århus har man i særdeleshed oplevet en stor interesse fra første annoncering, hvilket betyder, at man foreløbig har indstillet yderligere annoncering for at få behandlet de henvendelser, der allerede er kommet.

Information i kommunale blade målrettet førtidspensionister

Generel og specifik information samt artikler om mulighederne for job og jobsøgningsstøtte i eksisterende kommunale blade målrettet førtidspensionister, har vist at have stor effekt.

Disse medier er anvendt i henholdsvis Århus og Gentofte Kommuner, som er de eneste af de 4 deltagende kommuner, der har et blad, der henvender sig direkte til målgruppen af førtidspensionister.

Breve og pjecer til førtidspensionister – første sending til de yngste

I alle kommuner er der sendt personlige informationsbreve og pjecer ud til større eller mindre grupper af førtidspensionister i kommunen. I brev og pjece informeres generelt om mulighederne for job og specifikt om projektets tilbud. De første sendinger er målrettet de yngste førtidspensionister. Den direkte informationsindsats har haft positiv effekt og forventes at blive gentaget til andre grupper i anden fase.

I supplement til den direkte udsendelse er pjecerne omdelt til foreninger, praktiserende læger, væresteder, kommunens ydelseskontor mm.

Af de 386 førtidspensionister, der har henvendt sig, har over halvdelen (52 %) i første omgang ønsket information om mulighederne for job. En stor del (45 %) har også ønsket hjælp til jobsøgningen. En lille andel har ønsket beregning af en lønindtægts betydning for pensionen.

- 200 (52 %) har ønsket information om mulighederne for job som førtidspensionist
- 172 (45 %) har ønsket hjælp med jobsøgning
- 14 (4 %) har ønsket beregning af de økonomiske konsekvenser af en lønindtægt ved siden af pensionen.

Henvendelsernes indhold

Både projektkonsulenter og medarbejdere hos anden aktør og vikarbureau oplever, at førtidspensionisterne, der henvender sig, først og fremmest er interesseret i at høre nærmere om projektet, og hvad der kan tilbydes. Hvis førtidspensionisten efter denne første henvendelse fortsat er interesseret i job, tilbydes vedkommende en personlig samtale, hvor mulighederne for job drøftes nærmere.

Det opleves også, at mange førtidspensionister er interesserede i at få beregnet, hvad et eventuelt job vil betyde for vedkommendes økonomi. For medarbejdere hos anden aktør og vikarbureau har det derfor været væsentligt, at der har været klare retningslinjer for henvisning til kommunens ydelsesafdeling, så der sikres en individuel beregning.

Samtaler og afklaring

Afklarings og jobformidlingsindsats i de 4 kommuner

- I Ballerup, Gentofte og Århus er der etableret tilbud i jobcentrene til førtidspensionister om støtte til jobsøgning fra en kommunal projektkonsulent.
- I Odense Kommune er der i stedet etableret korte afklarings- og jobformidlingsforløb hos en anden aktør (konsulentfirmaet Ramsdal)
- Der er indgået aftale med et vikarbureau (Vikargruppen Danmark) i alle 4 kommuner. Vikarbureau (Vikargruppen Danmark) formidler deltidsjob eller vikarjob til interesserede førtidspensionister - efter afklarende samtaler
- Der er etableret mulighed for råd og vejledning om job herunder beregning af arbejdsindtægts betydning for samlet økonomi i alle 4 kommuner.

92 førtidspensionister har i første fase af projektet deltaget i en samtale om jobønsker og jobmuligheder hos vikarbureau (Vikargruppen Danmark). Førtidspensionister, der har deltaget i en samtale med vikarbureau (Vikargruppen Danmark) fordeler sig således på de fire kommuner:

- 48 førtidspensionister fra Århus har deltaget i en samtale hos Vikargruppen
- 17 førtidspensionister fra Ballerup har deltaget i en samtale hos Vikargruppen
- 14 førtidspensionister fra Gentofte har deltaget i en samtale hos Vikargruppen
- 13 førtidspensionister fra Odense har deltaget i en samtale hos Vikargruppen

To modeller for samarbejde med vikarbureau

I projektet afprøves to modeller for samarbejdet med vikarbureauet om jobformidling til førtidspensionister.

I den ene model henvender førtidspensionister sig direkte til vikarbureauet, som annoncerer selvstændigt om muligheden for jobformidling til førtidspensionister.

I den anden model sker henvendelse gennem projektkonsulenten i jobcentret, som henviser videre til vikarbureauet, når det vurderes relevant.

For nuværende ser det ud til, at modellen, hvor en projektkonsulent i jobcentret foretager den første sortering eller 'visitationsamtale', betyder, at vikarbureauet får en målgruppe at arbejde med, som passer godt til deres koncept og kerne-kompetencer.

Jobønsker hos førtidspensionister, der har deltaget i en samtale hos vikarbureau (Vikargruppen Danmark) falder primært inden for områderne; kontor, køkken/kantine og lager.²

- 33 har ønsket et job inden for kontor/administration (fx piccoline, telefonist)
- 23 har ønsket et job inden for køkken/kantine
- 20 har ønsket et job inden for lager
- 11 har ønsket et job inden for rengøring

² Flere har angivet mere end 1 jobønske

- 9 har ønsket et job inden for pasning og pleje (fx pædagogmedhjælper, handicap-medhjælper)
- øvrige ønsker har været fx pedel, undervisning, produktion og chauffør

Jobønsker – brancher og arbejdstid

Generelt er Vikargruppens medarbejdere i første fase af projektet blevet opmærksomme på, at førtidspensionisternes jobønsker i et vist omfang ikke matcher vikarbureauets faste kundegruppe (virksomhedskunder) og job-portefølje.

Især er der behov for at opdyrke kontakt til virksomheder inden for kontor og administration samt pasning og pleje. En stor gruppe midaldrende, kvindelige førtidspensionister har jobønsker i den retning.

Den umiddelbare vurdering fra vikarbureauet er, at meget få førtidspensionister kan håndtere det skiftende, kortvarige vikararbejde. Længerevarende vikarstillinger med faste arbejdsopgaver opleves som mere realistisk for målgruppen.

Desuden har førtidspensionister specifikke ønsker til arbejdstiden, som ikke korresponderer direkte med de typiske vikarjob. Førtidspensionister ønsker ofte en ugentlig arbejdstid på 10-20 timer, men fordelt på flere dage (typisk over hele ugen). Et endags vikariat på 8 timer er således sjældent det, der efterspørges af førtidspensionisterne. Ligeledes ønsker de oftest ikke at møde for tidligt om morgenen.

Samtaler

De professionelle har forskellige tilgange til samtalen med førtidspensionisterne. Nogle anvender et spørgeskema som udgangspunkt for samtalen, andre gennemfører samtalen uden et samtalepapir.

Fælles for alle er dog, at der er de bedste erfaringer med hurtigt at få skabt et tillidsfuldt samtaleforum, hvor førtidspensionisten tør fortælle åbent om sin situation, men hvor der til stadighed primært er fokus på det jobrettede indhold. Der, hvor denne balance lykkes, opleves en konstruktiv samtale, som både giver et godt billede af førtidspensionistens arbejdsevne, kompetencer, skånebehov og jobønsker.

Flere har desuden gode erfaringer med, at samtalen indeholder en forventningsafstemning, så førtidspensionisten ved, hvad der tilbydes hjælp til, og hvad de selv kan/skal byde ind med. Mange førtidspensionister kommer med en forventning om, at der ligger en række job klar, som de kan vælge mellem. En del af forventningsafstemningen handler derfor ofte om at gøre det klart, at projektkonsulent/medarbejder kan forsøge at hjælpe førtidspensionisten med at finde et job, der passer; at der ikke er nogen jobgaranti i projektet, og at de selv skal spille en aktiv rolle.

Afklaring

Afklaringen af førtidspensionisternes jobønsker, muligheder, skånebehov og kompetencer afdækkes så vidt muligt ud fra den eller evt. de samtale(r) den professionelle har med førtidspensionisten.

De professionelle oplever, at de interesserede førtidspensionister er meget forskellige, når

det drejer sig om, hvor afklarede de er om deres ressourcer og begrænsninger. De førtidspensionister, der aldrig har været på arbejdsmarkedet, eller hvor det er mange år siden, de har været i job, har navnlig brug for nogle billeder på, hvad der kan lade sig gøre.

En projektkonsulent har gode erfaringer med at bruge konkrete arbejdsbeskrivelser og opgavelister fra forskellige job og brancher (fx Kontor, Køkken/kantine, chauffør/bud) til at synliggøre, hvilke opgaver et job fx kan indeholde og derigennem få en snak om, hvordan der eventuelt kan kompenseres for de opgaver, som førtidspensionisten ikke mener at kunne udføre.

Afklaring af førtidspensionister med psykiske lidelser

Generelt oplever projektkonsulenterne det som vanskeligt at få afdækket skånehensyn og ressourcer hos personer med psykiske lidelser.

Mange af førtidspensionisterne med psykiske lidelser mangler sygdomserkendelse og har urealistiske forventninger til egen arbejdssevne og til arbejdsmarkedet.

Trods udfordringerne viser projektet imidlertid, at jobformidlingen til denne delmålgruppe ofte lykkes. Således er der i projektet etableret lige så mange job til personer med psykiske som fysiske lidelser.

Jobmatch

Samlet er der i projektets første fase etableret 27 job til førtidspensionister. Hovedparten af disse job er etableret med løntilskud. En mindre andel som ordinære deltidsjob og enkelte som vikarjob.

- 17 førtidspensionister er kommet i job med løntilskud
- 6 førtidspensionister er kommet i ordinært deltidsjob
- 4 førtidspensionister er kommet i vikarjob

Job med løntilskud til førtidspensionister

Generelt oplever projektkonsulenter og medarbejdere hos anden aktør og vikarbureau, at førtidspensionisterne selv er mest indstillet på at finde et job med løntilskud. Mange er usikre på, om de kan leve op til kravene fra arbejdsgiver i et ordinært job fx arbejdstempoet eller kompetenceniveauet.

Mange førtidspensionister har mange nederlag i bagagen fra deres tid på arbejdsmarkedet, og er derfor mere tilbøjelige til at ønske et job med løntilskud, hvor de med god samvittighed kan stille krav om skånehensyn.

Ordinære deltidsjob

En gennemgående erfaring fra projektet er, at etablering af ordinære job til førtidspensionister kræver en meget individuel, håndholdt og specifik jobformidling. Disse enkeltplaceringer kræver tid og ressourcer for jobkonsulenten over for virksomhederne.

De professionelle i projektet oplever også, at det er en udfordring at 'sælge' førtidspensio-

nister som ordinær deltidsarbejdskraft. Arbejdsgiverne forventer ofte et offentligt tilskud til lønnen, så snart der er tale om skånehensyn eller der er en anelse usikkerhed omkring tempo, stabilitet og kompetenceniveau.

Der ligger også en udfordring i at få førtidspensionisterne selv til at se ordinært deltidsjob som en mulighed. De færreste er bevidste om, at der ikke er en nedre grænse for, hvor mange timer et deltidsjob kan være og skal derfor gøres opmærksom på, at et deltidsjob kan være helt ned til 5-6 timer om ugen.

Vikarjobs

Førtidspensionisterne har vist stor interesse for muligheden for vikararbejde, mange har dog ifølge vikarbureauets medarbejdere meget snævre og specifikke jobønsker, der i flere tilfælde ligger uden for Vikargruppen Danmarks traditionelle brancheområde og jobtyper. Der er eksempler på, at det er muligt at påvirke førtidspensionisternes jobønsker, når der kan præsenteres et konkret job, men det kræver, at vikarbureauet går mere ind i en afklarende og motiverende proces med førtidspensionisten.

Den oprindelige antagelse, som var baggrund for forsøget med et vikarbureau som jobformidler til førtidspensionister, er derfor blevet nuanceret i projektets første fase, hvorfor der også er foretaget ændringer i den oprindelige projektaftale. Forestillingen, om at der kunne foretages umiddelbare jobmatch mellem førtidspensionister og et vikarbureaus eksisterende job-portefølje, er kun i ganske få tilfælde realistisk. Matchning mellem førtidspensionister og vikarjob kræver lige så individuel, håndholdt og specifik jobformidling som matchning til faste job. Derfor er projektaftalen med vikarbureauet tilpasset, så der sker aflønning for både afklaringsindsats og jobformidlingsindsats.

Det kan meget vel vise sig at være en fordel, at førtidspensionister efterspørger job med færre timer ugentligt, da denne type faste vikarjob kan være svære at afsætte til regulære vikarer, men det kræver, at virksomhederne bliver opmærksomme på denne mulighed.

I første fase af projektet er der stor variation imellem projektaktørernes resultater med jobformidling til førtidspensionister. De 27 job til førtidspensionister fordeler sig således på projektaktørerne:

- 19 etablerede job i Århus
 - 16 job etableret af kommunen (13 med løntilskud, 3 på ordinære vilkår)
 - 3 job etableret af Vikargruppen Danmark (2 vikarjob, 1 på ordinære vilkår)
- 4 job etableret i Odense
 - 4 job etableret af Ramsdal (løntilskud)
 - Ingen job etableret af Vikargruppen Danmark
- 2 job etableret i Gentofte
 - 1 job etableret af kommunen (ordinære vilkår)
 - 1 job etableret af Vikargruppen Danmark (ordinære vilkår)
- 2 job etableret i Ballerup
 - Ingen job etableret af kommunen
 - 2 job etableret af Vikargruppen Danmark (vikarjob)

Variation i resultaterne

I første fase af projektet viser sig en stor forskel mellem kommunernes resultater med jobformidling. Variationen er så markant, at den ikke alene kan tilskrives volumenforskelle i de fire kommuners målgruppe af førtidspensionister.

Århus Jobcenter skiller sig således markant ud med 16 etablerede job. Årsagerne til disse resultater skal findes i flere forhold:

- Jobcentret havde før projektstart en mangeårig praksis på skånejobområdet, hvor metodeudvikling, samarbejdsaftaler og måltal har været højt prioriteret.
- Der har gennem flere år været politisk fokus på og en prioritering af indsatsen med jobformidling til førtidspensionister.
- Der har gennem flere år været aftaler med to anden aktører om jobformidling til delmålgrupper af førtidspensionister
- Der er en flerårig aftale om kvotejob på kulturområdet reserveret til førtidspensionister
- Projektkonsulenten, der er frikøbt til projektet i Århus, har indgående erfaring med jobformidling til førtidspensionister og har et godt netværk i Jobcentrets virksomhedskonsulentgruppe.

Alt i alt har denne mangeårige praksis på området i Århus betydet, at Jobcentret er kommet hurtigt og sikkert fra start med både modeludvikling, informationsindsats og jobformidling.

Trods det faktum at både Ballerup og Gentofte kommune har etableret en lignende projektmodel med frikøb af projektkonsulent i jobcentret, har der ikke været den samme mangeårige praksis på området, hvorfor intern forankring, informationsindsats og arbejdsgange i systemet har skullet etableres fra bunden. Der er derfor også i begge kommuner søgt om supplerende LBR midler mhp. at få sat fokus på området og skub i udviklingen.

Odense Kommunes projektmodel med udlicitering af opgaven til privat anden aktør har på nogle områder voldt problemer, især når det gælder målrettet information til førtidspensionister. Fraværet af en projektkonsulent internt i Jobcentret medfører, at der ikke er sket den samme personbårne informationsindsats rundt til Jobcentrets sagsbehandlere i førtidspensionsafsnit og ydelsesafsnit, som det er tilfældet i de øvrige 3 kommuner. Den største udfordring har derfor været at få et tilstrækkeligt antal henvisninger af førtidspensionister til at holde anden aktør forsynet med jobsøgere. Ser man på anden aktørs succesrate med de førtidspensionister, der har gennemgået det første jobsøgningsforløb, er ca. 4 ud af 5 kommet i job.

Lønniveauet for de førtidspensionister, der er kommet i job, ligger for hovedpartens (60 %) vedkommende under 100 kroner i timen, mens en andel på 40 % får en timeløn på 100 kroner eller mere i timen. Antalsmæssigt stemmer denne fordeling næsten overens med fordelingen på skånejob og ordinære job. Om der er et sammenfald undersøges nærmere i slutevaluering.

- 16 (60 %) får mellem 40 og 70 kroner i timen
- 11 (40 %) får 100 kr. eller mere i timen

Den ugentlige arbejdstid for 13 ud af 27 førtidspensionisterne er 10-20 timer.

- 13 har en ugentlig arbejdstid på 10-20 timer
- 6 har en ugentlig arbejdstid på 5-10 timer
- 3 har varierende arbejdstid pga. vikararbejde
- 2 har en ugentlig arbejdstid på under 5 timer
- 2 har en ugentlig arbejdstid på 20-30 timer
- 1 arbejder 37 timer

Arbejdet for førtidspensionister i job er hovedsageligt fordelt på 3-5 dage om ugen. De øvrige arbejder 1-2 dage om ugen - eller i varierende omfang pga. vikararbejde.

- 8 førtidspensionister arbejder 5 dage om ugen
- 8 førtidspensionister arbejder 3-4 dage om ugen
- 8 førtidspensionister arbejder 1-2 dage om ugen
- 2 arbejder et varierende antal dage om ugen pga. vikararbejde
- 1 ved ikke, hvor mange dage om ugen

De typiske veje i job er via egen jobsøgning eller med hjælp fra de professionelle i projektet. Kun få har benyttet sig af privat netværk (venner, familie, tidligere arbejdsgivere eller andre)

- 7 har selv kontaktet arbejdspladsen
- 2 har reageret på en jobannonce

- 6 har fået hjælp af kommunen
- 4 har fået hjælp af vikarbureauet
- 4 har fået hjælp fra anden aktør

- 2 har fået hjælp af familie, venner eller bekendte
- 1 har fået hjælp af tidligere arbejdsplads
- 1 har svaret, at andre har hjulpet

Jobformidling

Generelt har der i første fase af projektet været investeret meget tid og ressourcer i at informere førtidspensionister om mulighederne for job samt i at afholde samtaler med de mange førtidspensionister, der har henvendt sig. Nu er der et godt billede af, hvordan målgruppen ser ud: hvilke ressourcer, barrierer og jobønsker førtidspensionisterne har. Der er derfor også bred enighed om, at der i anden fase af projektet er behov for at skrue op for jobformidlingsindsatsen og ikke mindst salgsarbejdet ude hos virksomhederne.

Førtidspensionisters selvstændige jobsøgning

Mange førtidspensionister har behov for en meget håndholdt indsats og støtte i jobsøgningen, men en del forventes også at kunne søge selv, hvis de får redskaberne, selvtillden og motivationen til det.

I jobsøgningsforløb for førtidspensionister hos anden aktør (Ramsdal) træner deltagerne i at skrive jobansøgning, opstille CV og bruge de største elektroniske job-databaser. Der arbejdes i forløbet også med deltageres jobsøgningsstrategier, herunder brug af eget netværk og uopfordret jobsøgning. Der er i første fase igangsat to jobsøgningsforløb i Ramsdal med hver 5 deltagere.

I Århus er der oprettet tre Jobklubber for førtidspensionister, og yderligere to er på vej. Tanken er at skabe nogle fysiske rammer, hvor førtidspensionister mødes om jobsøgningsaktiviteter. Projektkonsulenten bistår i Jobklubbens opstartsfasen, men det er tanken, at klubbens medlemmer selv er drivkraften og med tiden selv tager over.

Praktik som afklaring

I Århus har man, når der er fundet en interesseret arbejdsgiver til en førtidspensionist, ofte bevilget 2 ugers ulønnet praktik. Projektkonsulenten oplever, at praktikken betyder meget for arbejdsgiveren, men lige så meget for førtidspensionisten som også kan være usikker på, om jobbet er det rigtige.

Projektkonsulenten etablerer ikke ulønnet praktik på mere end 2 uger og vurderer, at det i langt de fleste tilfælde også er nok til at vurdere jobmatchet.

I otte ud af 27 etablerede job til førtidspensionister er der anvendt praktik forud for ansættelsen. Hverken mentorordningen eller de handicapkompenserende ordninger er taget i anvendelse ved jobetablering i første fase af projektet.

- i 8 tilfælde er der anvendt praktik forud for ansættelsen
- der er ikke bevilget tilskud til aflønning af mentor
- der er ikke anvendt handicapkompenserende ordninger (fx personlig assistance eller hjælp til arbejdspladsindretning)

Mentorordning

Der er endnu ikke i projektet gjort brug af muligheden for tilskud til aflønning af en mentor (jf. Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats).

Generelt kender projektkonsulenterne udmærket til ordningen, men flere erkender, at de nok ikke har været opmærksom på at tænke muligheden ind i de faste job, som er blevet etableret.

Langt hovedparten (63 %) af jobbene er etableret i private virksomheder. En mindre del er etableret i offentlige virksomheder eller i foreninger og organisationer.

- 17 job (63 %) er etableret i en privat virksomhed
- 6 job (22 %) er etableret i en offentlig virksomhed
- 4 job (15 %) er etableret i en forening eller organisation

Handicapkompenserende ordninger

I første fase af projektet er der endnu ikke anvendt handicapkompenserende ordninger ved etablering af job til førtidspensionister. Med lovgivningen om kompensation til handicappede i erhverv er der mulighed for offentlig støtte til 5 ordninger:

- Personlig assistance til personer med handicap i erhverv
- Personlig assistance til personer med handicap under efter- og videre uddannelse
- Hjælpedidler
- Isbryderordningen
- Fortrinsadgang

Både lønmodtagere, selvstændige og ansatte i fleks- eller skånejob kan komme i betragtning til en kompenserende ordning.

Medarbejderne i Vikargruppen Danmark har ingen eller begrænset kendskab til ordningerne og har brug for mere viden for at anvende dem i jobformidlingen. Projektkonsulenterne i kommunerne kender til ordningerne og vurderer, at især personlig assistance til personer i erhverv og hjælpemiddelordningen kan være relevant for førtidspensionisterne. De fleste erkender dog, at de ikke har ordningerne inde under huden, men vil forsøge at have dem mere i fokus fremover. Derfor har anvendelsen af ordningerne også været et tema på det seneste erfa-møde for de professionelle i projektet.

De typiske brancher, som førtidspensionisterne har fået job i, er handel, hotel og restauration samt sociale og pædagogiske institutioner. I øvrigt varierer det meget, hvilke brancher ansættelserne er sket i.

- 10 job er etableret i handel, hotel og restauration
- Ved 4 job er brancherne varierende pga. vikararbejde
- 4 job er etableret i sociale og pædagogiske institutioner
- 2 job er etableret inden for transport, post og tele
- 2 job er etableret inden for offentlig administration
- 2 job er etableret inden for sundhedsvæsenet
- 1 job er etableret inden for bygge og anlæg
- 1 job er etableret inden for undervisning og uddannelse
- Ved 1 job er branche ikke angivet

Jobfunktionerne er fx køkkenmedhjælp, servicemedarbejder, butiksmedhjælper, blomsterbinder, cafemedarbejder, pedel, IT konsulent, telefonomstiller, rengøringsassistent, lagermedarbejder, postomdeler.

Om førtidspensionisterne

Samlet er 213 førtidspensionister tilmeldt projektet som jobsøgende eller med ønske om at afklare jobmuligheden, heraf har 128 indvilget i at svare på spørgsmål om sig selv og deres pension.

Yderligere har 16 af de 27 førtidspensionisterne, der allerede er kommet i job, indvilget i at svare på spørgsmål om sig selv og deres førtidspension. Dette afsnit beskriver karakteristika ved disse førtidspensionister ud fra de kvantitative data, der er registreret i første fase af projektet.

Årsag til pension

Både blandt de 128 tilmeldte førtidspensionister og blandt de 16 førtidspensionister i job, har over halvdelen fået førtidspension pga. en psykisk sygdom.

Tilmeldte førtidspensionister:

- 66 ud af 128 (52 %) har angivet psykisk sygdom som den vigtigste årsag til tildeling af førtidspension

Førtidspensionister i job:

- 9 ud af 16 (56 %) har angivet psykisk sygdom som den vigtigste årsag til tildeling af førtidspension

Pension

Blandt de tilmeldte førtidspensionister er der en nogenlunde ligelig fordeling mellem førtidspensionister på ny og gammel ordning. Ser man derimod på de førtidspensionister, der er kommet i job, har flest fået førtidspension efter den nye ordning.

Tilmeldte førtidspensionister:

- 67 (52 %) har fået førtidspension efter den nye ordning (efter 1. jan 2003)
- 61 (48 %) har fået førtidspension efter den gamle ordning (før 1. jan 2003)

Førtidspensionister i job:

- 11 (69 %) har fået førtidspension efter den nye ordning (efter 1. jan 2003)
- 5 (31 %) har fået førtidspension efter den gamle ordning (før 1. jan 2003)

Alder

Aldersmæssigt er den største gruppe førtidspensionister mellem 41 og 60 år. Det gælder både de tilmeldte førtidspensionister og de førtidspensionister, der er kommet i job. Ca. en fjerdedel i begge grupper er under 40 år.

Tilmeldte førtidspensionister:

- 15 er under 30 år
- 21 er mellem 31 og 40 år gamle
- 40 er mellem 41 og 50 år gamle
- 44 er mellem 51 og 60 år gamle
- 8 er over 60 år

Førtidspensionister i job:

- 1 er under 30 år
- 3 er mellem 31 og 40 år
- 7 er mellem 41 og 50 år
- 4 er mellem 51 og 60 år
- 1 er over 60 år

Uddannelse

Uddannelsesniveaulet for de tilmeldte førtidspensionister ligger relativt højt. 64 % har en uddannelse, der ligger udover almindelig afgangseksamen fra folkeskoleniveau.³

- 37 har taget afgangseksamen fra folkeskole
- 23 har taget en gymnasial eksamen
- 31 har gennemført en erhvervsfaglig uddannelse
- 4 har gennemført en kort videregående uddannelse
- 14 har gennemført en mellemlang videregående uddannelse
- 10 har gennemført en lang videregående uddannelse
- 2 har ikke gået i den danske folkeskole, men i specialskole
- 7 har ikke gået i den danske folkeskole, men har gået i skole i et andet land

³ På nuværende tidspunkt har det ikke været muligt at trække oplysninger om uddannelsesniveaulet for de 27 førtidspensionister, der er kommet i job. Denne oplysning vil indgå i slutevalueringen.

Civilstatus

Langt hovedparten (70 %) af de tilmeldte førtidspensionister er enlige.

Modeller, aktører og samarbejdsflader i delprojekterne

I projektet som helhed er der valgt forskellige projektmodeller for forsøget med intensiveret information og jobformidling til førtidspensionister. Den væsentligste forskel går på, om der er valgt en model med:

1. frikøb af projektkonsulent forankret i jobcentret til at forestå koordinering af projektet samt afklaring og jobformidling for førtidspensionister.
2. udlicitering af afklarings og jobformidlingsopgaven til en privat anden aktør

I alle fire kommuner er der etableret samarbejde med et landsdækkende vikarbureau (Vikargruppen Danmark) om jobformidling til førtidspensionister. I to kommuner er der desuden lavet aftale med en privat anden aktør om korte afklarings- og jobsøgningsforløb for førtidspensionister

De fire deltagende kommuner har forskellige erfaringer og intentioner bag de prioriteringer, der er truffet om anvendelse af projektmidler og ressourcer i projektet.

- Århus Kommune bygger på erfaringer fra flerårig prioritering af jobindsats for førtidspensionister og betydningen af, at en erfaren virksomhedskonsulent med stort kendskab til målgruppen koordinerer information og samarbejde samt formidler job.
- I Ballerup Kommune har der været stort fokus på at tilrettelægge projektet i forhold til den nye struktur i kommunen, der samler både den sociale indsats og beskæftigelsesindsatsen organisatorisk. Hermed er også en fremtidig forankring af jobindsatsen for førtidspensionister forberedt.
- I Gentofte Kommune er det valgt at prioritere inddragelse af/ information til relevante interessenter og nøglemedarbejdere i kommunen højt for at etablere samarbejde og informationsformidling til førtidspensionisterne om de konkrete jobformidlingstilbud i projektet.
- Odense Kommune har valgt en model med udlicitering af jobformidlingsindsats på baggrund af gode erfaringer med anvendelse af anden aktør i jobformidlingsindsats for fleksjobbere. Projekttilskuddet anvendes derfor i Odense til jobformidlingsindsats fra konsulentfirmaet Ramsdal.

Nedenstående figur giver en oversigt over, hvilke modeller, aktører og midler der indgår i de fire delprojekter.

Figur 1: Oversigt over modeller, aktører og midler i de 4 delprojekter

	Ballerup	Gentofte	Odense	Århus
Førtidspensionister	Ca. 2.300	Ca. 1.200	Ca. 9.000	Ca. 12.700
Model i projektet	Frikøbt projektkonsulent i jobcentret	Frikøbt projektkonsulent i jobcentret	Ingen frikøb. Forankring i Bestillerenheden	Frikøbt projektkonsulent i jobcentret
Ansvar for information og etablering af samarbejde internt og eksternt	Projektkonsulent	Projektkonsulent	Bestillerenheden (og Ramsdal)	Projektkonsulent
Afklarings- og jobformidlings aktører	Projektkonsulent Vikargruppen	Projektkonsulent Ramsdal Vikargruppen ISS (ikke opstartet endnu)	Udlicitering af jobformidling til Ramsdal Vikargruppen	Projektkonsulent Vikargruppen
Økonomi	250.000 i projektilskud Supplerende midler fra LBR - anvendelse ikke besluttet endnu	250.000 i projektilskud LBR midler til jobsøgningsforløb hos Ramsdal og til afklaringsforløb hos ISS	400.000 i projektilskud	400.000 i projektilskud

Frikøbte projektkonsulenter i jobcentrene

I såvel Århus som Ballerup og Gentofte har man fundet, at frikøb / ansættelse af en projektkonsulent bedst har understøttet bestræbelserne på at sikre information, samarbejde og jobformidlingsindsats for målgruppen.

I Ballerup, Gentofte og Århus kommuner varetager en frikøbt virksomhedskonsulent/ jobkonsulent projektkonsulentfunktionerne:

- information til/ inddragelse af relevante afdelinger og nøglemedarbejdere i kommunen
- planlægning og koordinering af den lokale informationsindsats til førtidspensionister
- udvikling af samarbejde med eksterne aktører fx handicaporganisationer, institutioner og væresteder mv.
- samarbejde med vikarbureau (Vikargruppen Danmark)
- afholdelse af samtaler med / jobindsats for førtidspensionister.

Denne model giver en række fordele:

- let adgang til informationsformidling og samarbejde med relevante afdelinger og nøglemedarbejdere internt i kommunen
- synlighed af projektet i jobcentret og mulighed for samarbejde med øvrige virksomhedskonsulenter
- samlet ansvar for informationsindsats, udvikling af samarbejdsflader og jobformidlingsindsats
- ledelsesbevågenhed på projektet i jobcentrene
- let administrativ adgang til oprettelse af løntilskudsjob

Ingen frikøb – udlicitering af jobformidling til anden aktør

Odense Kommune har som nævnt valgt at indgå aftale med en anden aktør (konsulentfirmaet Ramsdal), der som anden aktør afholder samtaler og jobsøgningsforløb som en del af jobformidlingsindsatsen for førtidspensionister. Ramsdal kan formidle både ordinære job og job med løntilskud.

Udfordringer i den udliciterende model er, hvordan

- information til/ inddragelse af relevante nøglemedarbejdere i kommunen sker
- der etableres samarbejde med jobcentrets virksomhedskonsulentgruppe, der ikke indgår i projektet
- erfaringer med og jobformidlingsindsats til førtidspensionister kommer ind i jobcentret

Fordele ved den udliciterende model er, at

- førtidspensionister kan henvende sig til en anden aktør end kommunen, der bevilgede førtidspensionen
- nogle virksomheders forventning om, at der er tilskud med, når de kontaktes af kommunalt ansatte undgås
- private aktører har andre virksomhedsnetværk end jobcentret

Gentofte Kommune har også indgået aftale med en anden aktør (Ramsdal), der her fungerer som supplement til projektkonsulentens jobformidlings indsats.

Samarbejde med vikarbureau (Vikargruppen Danmark)

Det er et af projektets centrale målsætninger at afprøve nye eksterne samarbejdsflader i jobformidlingsindsatsen for førtidspensionister. Vikarbureauet (Vikargruppen Danmark) indgår i delprojekterne i alle kommuner og tilbyder samtaler om jobmuligheder og formidling af ordinære deltidsjob eller vikarjob til interesserede førtidspensionister. Der udbetales honorar fra projektet til vikarbureauet for hver afholdt samtale og ved etablering af job. Vikarbureauet kan ikke formidle job med løntilskud.

De to ovennævnte projektmodeller indebærer også en forskel i samarbejdet med vikarbureauet. I de tre (Gentofte, Århus, Ballerup) kommuner, hvor modellen med frikøb af kommunal medarbejder er valgt, bygger samarbejdet med vikargruppen på en aftale om henvisning af førtidspensionister fra kommunens projektkonsulent, når det vurderes fordelagtigt for førtidspensionisten, eller pågældende selv ønsker det. For nuværende tyder noget på, at denne første sortering eller 'visitationssamtale' betyder, at de private aktører, der samarbejdes med, får en målgruppe at arbejde med, som passer godt til deres kerne-kompetencer.

I udliciteringsmodellen (Odense) er der som nævnt ikke en projektkonsulent i jobcentret, hvorfor alle førtidspensionisters henvendelser sker direkte til vikarbureauet (eller til anden aktør, Ramsdal). De to medarbejdere hos anden aktør og vikarbureau i Odense har dog undervejs i projektet indgået en aftale om at henvise førtidspensionister til hinanden, hvis det vurderes at være fordelagtigt for den enkelte førtidspensionist.

Interne kommunale samarbejdsflader

I projektets første fase er der lagt tid og ressourcer i at sikre et hensigtsmæssigt samarbejde med relevante afdelinger og aktører i kommunen.

Internt i kommunerne er der etableret nye samarbejdsflader i forhold til målgruppen ved

- Tværfaglige indsatsgrupper
- Samarbejde mellem beskæftigelsesafdeling og socialafdeling
- Udvikling af samarbejdsaftaler mellem jobcentre og ydelsescentre
- Inddragelse af kommunale nøglemedarbejdere (sagsbehandlere, hjemmevejledere samt medarbejdere i distriktspsykiatrien og i dagtilbud mv.)

Tværfaglige indsatsgrupper

I projektet er der i Ballerup, Århus og Odense etableret *tværfaglige indsatsgrupper*, der planlægger og følger projektet i den enkelte kommune samt sikrer samarbejdet og formidlingen internt til relevante afdelinger, ledere og medarbejdere i kommunerne. Indsatsgrupperne er sammensat af repræsentanter fra de afdelinger og forvaltninger, som er involveret i projektet i den enkelte kommune, samt af repræsentanter fra de private aktører, der er indgået samarbejde med i delprojektet.

I Århus består indsatsgruppen af repræsentanter for staben i beskæftigelsesforvaltningen, projektkonsulenten i Jobcentret og en repræsentant fra vikarbureau (Vikargruppen Danmark).

I Odense Kommune består indsatsgruppen af repræsentanter for Jobcentrets bestillerenhed, ydelsesafdelingen samt repræsentanter fra de to private anden aktører, der varetager jobformidlingen i projektet i Odense (Ramsdal og Vikargruppen Danmark).

I Ballerup Kommune er der etableret en styregruppe med ledelsesrepræsentanter for Socialcenter og Jobcenter, samt en medarbejderrepræsentant fra alle kommunens initiativer for førtidspensionister, herunder dette projekt samt et projekt for beskyttet beskæftigelse og skånejob.

Samarbejde mellem beskæftigelsesafdeling og socialafdeling

I mange kommuner ligger myndighedsansvaret for og dermed kontakten til førtidspensionister i socialcentret, adskilt fra jobcentret, som varetager hele beskæftigelsesindsatsen. Ønsker man i en kommune at etablere en jobrettet indsats for førtidspensionister, er der derfor god ræson i at etablere snitflader mellem disse afdelinger.

I Ballerup er der i særdeleshed lagt et stort arbejde i, fra begyndelsen af projektet, at skabe nogle klare snitflader og processer for samarbejdet mellem socialafdeling og jobcenter. Med etablering af førnævnte styregruppe er der således tale om et formaliseret samarbejde mellem socialafdelingen, der har myndighedsopgaven for førtidspensionister, og jobcentret, hvor beskæftigelsesindsatsen ligger. Der er samtidig etableret arbejdsgrupper for projektet for Beskyttet beskæftigelse og skånejob samt for projektet Flere førtidspensionister i job. Det har fra starten været en vigtig målsætning for kommunen at udvikle en organisering af projektet, som er gennemtænkt med henblik på forankring efter projektperiodens udløb.

Samarbejdsaftaler mellem jobcentre og ydelsescentre

Afklaring af en arbejdsindtægts betydning for førtidspensionen og den samlede økonomi er et væsentligt element i afklaringen af førtidspensionisters muligheder og motivation for at tage et job.

Derfor har det været væsentligt i alle delprojekter at få etableret nogle klare snitflader og samarbejdsaftaler mellem kommunens ydelsescentre og projektkonsulenten/medarbejder hos privat anden aktør eller vikarbureau.

Disse samarbejdsaftaler indeholder fx en opprioritering og opmærksomhed på førtidspensionisters henvendelser til ydelsescentret og nogle klare forretningsgange omkring henvisning af førtidspensionister for økonomisk beregning til de rigtige medarbejdere/teams i ydelsescenteret.

Inddragelse af kommunale nøglemedarbejdere

Projekt Flere førtidspensionister i ordinære deltidsjob er det første af sin slags, og henvender sig til de førtidspensionister, som kan og vil arbejde.

Den generelle informationsindsats når bredt ud, men for at målrette informationen til de førtidspensionister, der potentielt har mulighederne og interessen i at tage et job, skal der en mere specifik og direkte informationen.

Derfor har projektkonsulenterne i flere af delprojekterne lagt en indsats i at inddrage kommunale nøglemedarbejdere, der har kontakt til førtidspensionister og kan udlevere information direkte til de rette delmålgrupper. Disse nøglemedarbejdere har fx været:

- Sagsbehandlere
- Støttekontaktpersoner
- Bostøtter
- Hjemmevejledere
- Medarbejdere i Distriktspsykiatri
- Medarbejdere i Dagtilbud

Øvrige eksterne samarbejdsflader

Foruden de allerede omtalte samarbejdsaftaler med anden aktør og vikarbureau er der i projektet også etableret og udviklet nye eksterne samarbejdsflader gennem

- samarbejde med lokalafdeling af Landsforening for Førtidspensionister
- inddragelse af lokale handicaporganisationer

Samarbejde med lokalafdeling af Landsforening af Førtidspensionister

I flere af delprojekterne er der gjort en indsats for at informere bredt om projektet til brugerorganisationer og selvejende institutioner målrettet forskellige handicapgrupper. Dels har formålet været at udbrede kendskabet til projektet blandt disse institutioner og organisationers brugere, dels at afsøge mulighederne for et tættere samarbejde omkring information og jobformidling for førtidspensionister.

I Århus er der fx afholdt informationsmøde om projektet for Landsforeningen af Førtidspensionister. Mødet udmøntede sig i et samarbejde om etablering af en jobklub for førtidspen-

sionister. Jobklubben skal bidrage med fysiske rammer samt fællesskab omkring førtidspensionisters selvstændige jobsøgning.

Inddragelse af lokale handicaporganisationer

Flere projektkonsulenter har også afholdt informationsmøder for lokale handicaporganisationer med henblik på at afsøge mulighederne for et samarbejde.

Der er også eksempler på, at lokale repræsentanter for handicaporganisationer har været inddraget tidligt i projektplanlægningen med henblik på at afdække potentialet i og mulighederne for et samarbejde.

Disse aktiviteter har endnu ikke udmøntet sig i konkrete samarbejdsaftaler.

Oversigt over aktiviteter i 1. fase af projektet

I det følgende beskrives de aktiviteter, der samlet set har været i projektet i perioden april – december 2008, hvad angår planlægning af projektet, informationsindsats, afklarings- og jobformidlingsaktiviteter samt udvikling af nye samarbejdsflader.

Planlægningsperioden har været fra april til august 2008. Forsøgsperioden med aktiviteter målrettet førtidspensionister har været september – december 2008.

Projektplanlægning

I perioden april – august 2008 er delprojekter i de deltagende kommuner blevet forberedt. Der er foregået en grundig planlægning af, hvordan projektet skulle forankres og organiseres samt af, hvordan projektkonsulentfunktionen med koordinering, informations- og jobformidlingsindsats mest hensigtsmæssigt kunne varetages. Endelig er der blevet nedsat lokale indsatsgrupper.

Forankring

I Gentofte og Århus kommuner er projektet forankret i jobcentrene, og jobcentercheferne har deltaget i den indledende planlægning. I Odense Kommune er projektet forankret i jobcentrets bestillerenhed, fordi man har ønsket at afprøve effekten af en anden aktør i afklarings- og jobformidlingsindsatsen.

I Ballerup Kommune er projektet forankret i kommunens Ældre & Handicap afdeling.

Projektkonsulentfunktion

I Ballerup, Gentofte og Århus kommuner er der sket ansættelse eller frikøb af en medarbejder til varetagelse af projektkonsulentfunktionen med koordinering, informations- og jobformidlingsindsats. Projektkonsulenterne er organisatorisk placeret i jobcentrene.

Odense har som nævnt valgt at organisere projektet på en anden måde, og de funktioner (koordinering og information), der ikke udføres af den anden aktør, varetages af bestillerenheden, der også er ansvarlig for aftalen med anden aktør.

Indsatsgrupper

I 3 kommuner er der etableret indsatsgrupper. Grupperne har forskellig sammensætning (se bilag om delprojekterne). Indsatsgrupperne følger udviklingen i projektet, og de sikrer samarbejdet og formidlingen internt til relevante afdelinger, ledere og medarbejdere i kommunerne. Informationsindsats samt øvrige projektaktiviteter aftales og koordineres også her. Projektkonsulenterne indgår naturligvis i indsatsgrupperne, ligesom en repræsentant for anden aktør eller vikarbureau også deltager.

I planlægningen af delprojekterne er det også blevet planlagt, hvilke lokale interessenter, der skulle inddrages i projektet.

Der er derfor blevet informeret internt til ledelsesniveau, til nøglemedarbejdere for målgruppen samt til relevante afdelinger i kommunerne. Samarbejdsfladerne mellem beskæftigelsesafdelinger/jobcentre, socialafdelinger og pensionsafdelinger er blevet planlagt, og der er i alle kommuner etableret et godt og tæt samarbejde mellem jobcenter og ydelsescentre.

I planlægningsfasen er der endvidere sket en forberedelse af informationsaktiviteter målrettet førtidspensionister.

Endelig er afklarings- og jobformidlingsaktiviteter blevet planlagt.

Der er indgået aftale med et vikarbureau (Vikargruppen Danmark) om at indgå i projektet. Vikargruppen har i projektet til opgave at formidle deltidsjob/vikarjobs til de 'stærkeste' førtidspensionister. Alle fire kommuner har ønsket at afprøve dette samarbejde om jobformidlingsindsats for førtidspensionister.

Informationsindsats

Siden 1. september 2008 er der i det samlede projekt sket en generel informationsformidling om Jobplanen og muligheden for at arbejde som førtidspensionist via følgende:

- Hjemmesiden www.foertidspensionister-i-job.dk
- Informationsfoldere til førtidspensionister om job
- Informationsannoncer i lokale gratisaviser
- Information til LBR og Handicapråd.

Desuden er der informeret specifikt om lokale tilbud og kontaktoplysninger gennem

- kommunedækkende, husstandsdelte ugeaviser
- blade målrettet førtidspensionister
- distribuering af informationsfoldere til offentlige steder: biblioteker, Borgerservice, privat praktiserende læger mv.
- omtale og information på lokale hjemmesider
- informationsmøder.

Teksterne til førtidspensionister om Jobplanen er udarbejdet i samarbejde med Arbejdsmarkedsstyrelsen og Velfærdsministeriet.

Afklarings- og jobformidlingsaktiviteter

Der er etableret mulighed for

- individuel vejledning og jobsøgningsstøtte fra projektkonsulenter/jobkonsulenter
- korte afklarings- og jobformidlingsforløb hos anden aktør
- samtaler og jobformidling af ordinære deltidsjob/vikarjob hos vikarbureau (Vikargruppen Danmark)
- åben rådgivning/jobsøgningsstøtte
- deltagelse i jobsøgningsklubber
- støtte til udarbejdelse af ansøgning, CV samt anvendelse af job-databaser
- råd og vejledning om job herunder beregning af arbejdsindtægts betydning for samlet økonomi i alle fire kommuner.

Nye samarbejdsflader

Internt i kommunerne er der etableret nye samarbejdsflader i forhold til målgruppen ved

- samarbejde mellem beskæftigelsesafdeling og socialafdeling
- afholdelse af informationsmøder for medarbejdere og ledere på jobcentre, ydelsescentre o.a.
- udvikling af samarbejdsflader mellem jobcentre og ydelsescentre
- inddragelse af kommunale nøglemedarbejdere (sagsbehandlere, hjemmevejledere, støttekontaktpersoner, bostøtter, hjemmevejledere samt medarbejdere i distriktspsykiatrien og i dagtilbud mv.)

Eksternt er der udviklet nye samarbejdsflader gennem

- etablering af lokale indsatsgrupper på tværs mellem aktører
- samarbejde med Landsforening for Førtidspensionister og lokalafdeling under samme forening
- inddragelse af lokale handicaporganisationer

Bilag

Om delprojekterne

I de fire kommuners delprojekter er følgende tiltag og aktiviteter indtil videre iværksat eller planlagt, når det gælder organisering/samarbejde, information samt afklaring og jobformidling:

Ballerup

Organisering/samarbejde

Iværksat ved følgende:

- Politisk godkendelse af projektet
- Etablering af tværfaglig indsatsgruppe med ledelsespersoner fra jobcenter og socialafdeling samt projektkonsulent
- Ansættelse af medarbejder til projektkonsulentfunktionen i Jobcenter Ballerup til projektkoordinering og jobformidlingsindsats
- Løbende orientering til Det Lokale Beskæftigelsesråd (LBR), der også har bevilget supplerende midler til indsatsen
- Aftale om samarbejdsflade mellem beskæftigelsesområdet og det sociale område
- Løbende orientering af Handicaprådet i Ballerup
- Informationsmøder med fagprofessionelle (sagsbehandlere, hjemmevejledere m.fl.)

Information

Måltrettet førtidspensionister via følgende:

- Informationsannonce i lokalavisen Ballerup Bladet
- Omtale og information på Ballerup kommunes hjemmeside
- Annoncering fra vikarbureau (Vikargruppen Danmark) i lokal ugeavis
- Informationsmøder for afgrænsede målgrupper fx for brugere og medarbejdere i den socialpsykiatriske organisation i kommunen

Afklarings- og jobformidlingsaktiviteter

Der er etableret mulighed for følgende:

- Samtaler og jobsøgningsstøtte fra projektkonsulent
- Samtaler og formidling af ordinære deltidsjob/vikarjob hos vikarbureau (Vikargruppen Danmark)
- Råd og vejledning om job herunder beregning af arbejdsindtægts betydning for samlet økonomi

Planlagt information/aktiviteter

- Udsendelse af informationsbrev og generel informationsfolder til alle førtidspensionister i kommunen
- Evt. indrykning af informationsannonce i Ballerup Kommunes pensionistblad "De fire årstider"
- Udarbejdelse af pjece med "gode historier"
- Annoncering i brugerblade/aviser fra aktivitets- og væresteder

Gentofte

Organisering/samarbejde

Iværksat ved følgende:

- Frikøb af medarbejder i Jobcentret til projektkonsulentfunktionen med koordinering, informations- og jobformidlingsindsats i projektet
- Information til distriktpsychiatrien, støttekontaktpersoner, bostøtter, hjemmevejledere, dagtilbud mv.
- Løbende orientering til LBR i Gentofte Kommune, der også har bevilget supplerende midler til projektet
- Løbende orientering af Handicaprådet i Gentofte.

Information

Målrettet førtidspensionister via følgende:

- Udsendelse af brev og informationsfolder til alle førtidspensionister i kommunen
- Indrykning af artikel og "gode historier" i gratis, kommunedækkende blad
- Omtale og information på Gentofte Kommunes hjemmeside.

Afklarings- og jobformidlingsaktiviteter

Der er etableret mulighed for følgende:

- Samtaler og jobsøgningsstøtte fra projektkonsulent
- Åben rådgivning/jobsøgningsstøtte
- Korte afklarings- og jobsøgningsforløb hos anden aktør
- Henvisning til samtaler og formidling af ordinære deltids-/vikarjob hos vikarbureau (Vikargruppen Danmark)
- Råd og vejledning om job herunder beregning af arbejdsindtægts betydning for samlet økonomi.

Planlagt information/ aktiviteter

- Afholdelse af informationsmøder i relevante fora for førtidspensionister.

Odense

Organisering/samarbejde

Iværksat ved følgende:

- Forankring i Jobcenter Odenses Bestillerenhed til varetagelse af den koordinerende funktion
- Etablering af en indsatsgruppe med repræsentanter fra Jobcentret, Ydelsescentret, anden aktør og vikarbureau (Vikargruppen Danmark)
- Samarbejde med lokal forening for førtidspensionister på Fyn.

Information

Målrettet førtidspensionister via følgende:

- Distribuering af informationsfoldere til offentlige steder: biblioteker, Borgerservice, Jobbutikken, privat praktiserende læger mv.

- Løbende annoncering i kommunedækkende gratisavis
- Annoncering fra vikarbureau (Vikargruppen Danmark)
- Information på Odense Kommunes hjemmeside
- Etapevis udsendelse af informationsfoldere til førtidspensionister i kommunen

Afklarings- og jobformidlingsaktiviteter

Der er etableret mulighed for følgende:

- Korte afklarings- og jobsøgningsforløb hos anden aktør
- Samtaler og formidling af ordinære deltidsjob/vikarjob hos vikarbureau (Vikargruppen Danmark)
- Beregning af arbejdsindtægts betydning for samlet økonomi.

Planlagt information/ aktiviteter

- Afholdelse af informationsmøde i samarbejde med forening for førtidspensionister på Fyn.

Århus

Organisering/samarbejde

Iværksat ved følgende:

- Frikøb af medarbejder i jobcentret til projektkonsulentfunktionen med koordinering, informations- og jobformidlingsindsats i projektet
- Nedsættelse af indsatsgruppe med repræsentanter fra staben i beskæftigelsesforvaltningen, vikarbureau (Vikargruppen Danmark) samt projektkonsulenten.

Information

Måltrettet førtidspensionister via følgende:

- Informationsannonce i bladet VITAL - måltrettet førtidspensionister i Århus Kommune
- Informationsannonce fra Århus Kommune i lokale ugeaviser
- Afholdelse af informationsmøder i relevante fora af førtidspensionister fx i samarbejde med landsforeningen af førtidspensionister
- Omtale af projektet på Jobcentrets hjemmeside
- Annoncering fra vikarbureau (Vikargruppen Danmark) i lokal ugeavis
- Etapevis udsendelse af informationsfoldere til førtidspensionister i kommunen

Afklarings- og jobformidlingsaktiviteter

Der er etableret mulighed for følgende

- Samtaler og jobsøgningsstøtte fra projektkonsulent
- Deltagelse i jobsøgningsklubber for interesserede førtidspensionister
- Samtaler og formidling af ordinære deltidsjob/vikarjob hos vikarbureau (Vikargruppen Danmark)
- Beregning af arbejdsindtægts betydning for samlet økonomi.

Planlagt information/aktiviteter

- Afholdelse af stormøde for Fleks- og Skånejobsgrupperne fra arbejdsmarkedscentrene.
- Opstart af yderligere 2 jobklubber med forskellig geografisk placering
- Phoner-aktivitet til virksomheder for individuel placering af førtidspensionister i job
- Løbende afholdelse af cafemøder på Kofoed Skole for målgruppen af socialt udsatte og væresteds-brugere.